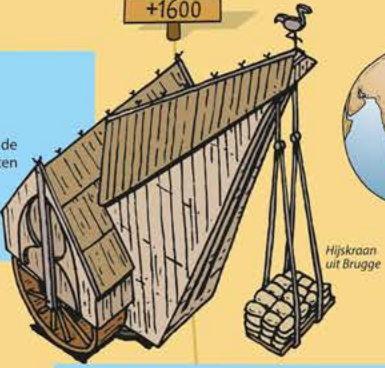

onze streken 1480 (verzanding Zwin) tot 1584 (beleg van Antwerpen)

Meer monden te vullen. Na de verzanding van het Zwin wordt Antwerpen in de 16de eeuw een belangrijke invoerhaven van producten uit alle hoeken van de wereld. In steden wonen almaar meer mensen die allemaal gevoed dienen te worden door de plattelandsbevolking: de boeren. Een productievare landbouw dringt zich op.

Nederland 1600 tot 1700 Gouden Eeuw voor de Nederlanden

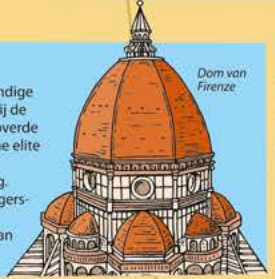
Tijdens het beleg van Antwerpen door de Spanjaarden in 1584 wordt Amsterdam de eerste haven in West Europa. De Verenigde Oostindische Compagnie (VOC), opgericht in 1602, heerst over de wereldzeeën. Ze koopt zilver in Japan, verkoopt dit tegen textiel in India om er daarna specerijen mee aan te kopen in Ceylon. De 17de eeuw bulkt van weelde in de Nederlanden terwijl Vlaanderen gebukt gaat onder oorlog en miserie. In Amsterdam ontstaan koffie- en theebrandijen, pakhuizen, suikerraffinaderijen en scheepswerven. Net buiten Amsterdam worden meren ingepolderd. De rundveeteelt wint aan belang. De basis wordt gelegd voor het Fries Hollands ras. Windmolens gaan het Hollandse landschap kenmerken.

- +1508** Michelangelo begint aan de plafondschildering van de Sixtijnse kapel in het Vaticaan.
- +1517** Maarten Luther start met zijn kerkhervorming (protestantisme)
- +1530** Francisco Pizarro veroverd het Inca-rijk in Peru, Zuid Amerika.

Italië 1450 tot 1550 - Italiaanse hoogtepunten

In de 16de en 17de eeuw bloeit in de Italiaanse zelfstandige stadstaatjes de kunst en de wetenschap. Dit kan dankzij de winstgevende handel van producten uit de nieuw veroverde wereld. Steeds meer kapitaal komt terecht bij een kleine elite van rijke families. Het proletariaat in de stad groeit aan, de lonen zijn laag. Bij misoogsten is armoede dan ook troef. Bij grote hongersnood deelt men in Venetië 'marci pan' uit (brood van Marcos, de stadsheilige) een voedzaam mengsel van amandel, melk en suiker.

+1633 Galileo krijgt tijdens een kerkelijk proces levenslang huisarrest omwille van zijn bewering dat de aarde rond de zon beweegt.

+1740 Maria Theresia van Oostenrijk wordt keizerin

+1789 De Franse Revolutie breekt uit. Er wordt afgerekend met adel en geestelijkheid. Vele abdijbezittingen worden aangeslagen en doorverkocht.

Ontvoerd en vervoerd als levend vee

Voor het zware werk op plantages in Amerika worden vanaf de 15de eeuw slaven uit West-Afrika ingevoerd. Als vee worden de negers in laadruimtes verscheept: een winstgevende handel met bijhorende concurrentiestrijd.

Pas in de 19de eeuw komt er een verbod op slavenhandel en wordt de slavernij afgeschaft. Men beweert wel eens dat elke ton suiker een slavenleven heeft gekost.

+1584 Willem van Oranje wordt vermoord door een Franse sluipmoordenaar

Een Bruegeliaanse koe

In de tijd van Pieter Bruegel de Oude (1525-1569) is onze koe eerder klein en fijn van gestalte. Ze heeft een lichte hals en kop. Ze komt voor in alle kleuren. Ze geeft ongeveer 17 liter melk in volle lactatieperiode. Pas tegen eind 19de eeuw verschijnen de eerste Belgische rassen zoals het wit blauw uit Midden-België of het Oost-Vlaams roodbont.

Klaver: spil van de 'culture flamande'

Vanaf de 17de eeuw wordt, vrij algemeen in Vlaanderen, op de dries klaver ingezaaid. Het vee blijft op stal en wordt daarmee gevoederd. Zo komt meer grond vrij voor graan én de koeien geven meer en langer melk. De mest kan beter vergraad worden én het wortelgestel van de klaver verbetert de bodem. In de 18de eeuw gaat men over tot het afwisselend op stal en in de weide plaatsen van het vee want het langdurig verblijf in de stallen verzwakt de gezondheid van de dieren. Een eerste vorm van krachtvoer zijn restproducten van olieslagerijen zoals raapzaad- en koolzaadkoeken.

Braspartij met patat.

De aardappel verschijnt rond 1700 veelvuldig op de Vlaamse velden. Varkens krijgen regelmatig aardappelschillen in hun 'bras' (een voederbrij) wat resulteert in vet varkensvlees voor de stedelijke markt. Het gewone volk eet de aardappel in hun 'potagie', een stevige soep.

Weerd patat.

Stinkend rijk worden in Vlaanderen

In de 18de eeuw ontstaat er een heuse handel in stadsmest. Beer en afval worden opgekocht en in beerschuiten vervoerd over binnenwateren. De opslag gebeurt in gemetselde putten aan de kade. Gierkarren en beerwagens vervoeren de mest naar het land. De braak en het drieslagstelsel zijn dan zo goed als verdwenen.

Botermelkseppap

Het ontbijt van de boer bestaat uit karnemelk met brokken brood, gort of aardappelen. In de stad eet men liever gezoete karnemelkpap. Suiker is nog redelijk duur. Boter wordt gemaakt om op de markt te verkopen. Ze wordt onder andere gebruikt in de wolnijverheid om wol te smouten zodat die soepel wordt. Ook wapens worden ingevet met boter. Boter op brood is voor rijkere mensen. Kwaliteitsboter vind je vooral in rivierdalen met vette weiden zoals de IJzervlakte, Diksmuide, de Leiestreek en de Zennevallei. Kaas, samen met karnemelk, is de enige vorm van eiwit op het menu van de gewone man. Vlees wordt bijna niet gegeten.

Nieuwe tijd

Tijd van de grote ontdekkingen (vanaf 1500 na Chr.) & Tijd van de vorsten (tot 1800 na Chr.)